

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

TAGAJÁNLÁSOK

1901-BEN.

KÉZIRAT GYANÁNT

AZ AKADÉMIA BELSŐ HASZNÁLATÁRA.

BUDAPEST,

HORNYÁNSZKY VIKTOR CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA

1901.

TAGAJÁNLÁSOK

1901-ben.

AZ I. OSZTÁLY A) ALOSZTÁLYÁBA.

FRECSKAY JÁNOS-t, a m. kir. szabadalmi hivatal segédhivatalának főigazgatóját, a M. T. Akadémia nyelvtudományi bizottságának segédtagját *levelező* tagnak ajánlja **Szinnyei József** rendes tag. — Frecskay János egy negyedszázaddal ezelőtt kezdte gyűjteni a technologia magyar műkifejezéseit, a melyeket az 1877—80-ban megjelent *Találmányok Könyve* négy kötetében alkalmazott. Már e munkája is figyelmet keltett találó műszavai-
val, de még inkább az 1882-ben megindult *Mesterségek Könyvtára*; ebben a tárgyalt mesterségek minden részletére kiterjeszkedve, az eszközök, szerszámok, fogások, műtételek megnevezésére magyar észjárás szülte szavakat használt, a melyek azután szótárainkba is belekerültek. Ezen hasznos munkásságára való tekintettel a M. T. Akadémia 1882-ben megválasztotta a nyelvtudományi bizottság segédtagjává. Időközben fölkutatta a M. N. Múzeumban és a budapesti egyetemi könyvtárban őrzött több ezerre rugó czéhszabályokat és kijegyezte belőlük a mesterszavakat. Ezeket a M. Nyelvőrben tette közzé, a melynek két évtized óta dolgozó-társa. Itt megjelent közleményei a következők: Czéhszabályokban talált nyelvadatok. Szádfal. Egy ismeretlen szótár. Régi szavak és szólásmódok. A mesterszótár. Ev, év. Mellső. Technologia. Pinczés. Párol. Idegenségek az otthonban. A -da, -de képző századik évfordulóján. Egy tudós, a ki szépíró. Válasz egy germanista szó-zatra. Mutatvány a Mesterszótárból. Csempe. Tügy. Ballaszt. Belőni. Kencze. Kófciz. Uszován. Pedzeni, edzeni. Mindezen, a nyelv-művelés terén hivatottsággal és sikeresen kifejtett munkássága alapján a M. T. Akadémia megbízta a *Mesterségek Szótárá*-nak megírásával. Ennek eddig körülbelül a fele jelent meg. Az elbeszélő alak, a melyben az egyes mesterségeket élénk adja, közérthetőkké teszi az általa használt mesterszókat, és noha csak a munkát befejező összesített szótárból fogjuk megtudni, melyiket honnan merítette, már most elmondhatni, hogy a magyar nyelv szellemének megfelelnek, s hogy nyelvünket egy ideig műveletle-

nül maradt téren tetemesen gazdagítják. — Mindezek alapján Frecskay János-t, a kit az első osztály a mult évben megválasztásra ajánlott a nagygyűlésnek, s a ki hasznos munkásságával érdemessé tette magát a kitüntetésre, újra ajánlom az üresedésben levő levelező tagsági helyek egyikére.

Dr. KATONA LAJOS középiskolai rendes és egyetemi magántanárt *levelező* tagnak ajánlja **Bánóczi József** lev. tag. Dr. Katona régóta nagy szorgalommal és buzgósággal műveli a nyelvészetet és összehasonlító irodalomtörténetet s mindkét téren hasznos és eredményes munkát fejt ki. Világos fej és tudós elme, ki a tárgyalt kérdéseket összefoglaló szempontból nézi s megoldásukban mindig kifogástalan tudományos módszert követ. Megválasztását ezért nyereségnek tartanám az osztályra nézve, melynek célját az ő állandó munkakedve bizonyára sikerrel szolgálná. Sűrűn találkozunk dolgozataival folyóiratainkban, így a Budapesti Szemlében, Magyar Nyelvőrben, Nyelvtudományi Közleményekben, Egyet. Philol. Közönyben, Ethnographiában s Irodalomtörténeti Közleményekben; írt továbbá a Magazin für die Litteratur des In- und Auslandes, Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn, Zeitschrift für vergl. Litteraturgeschichte és Revue des Traditions populaires idegen nyelvű folyóiratokba. Értekezései közül külön is megjelentek: *Mythologiai irányok és módszerek, A magyar népmese irodalma, A Gesta Romanorum történeti codexeinkben, Interpolationes recentissimae historiae Apollonii, Az Alphabetum narrationum budapesti kivonata, Az akastyán-hegyről, A magyar mythologia irodalma, Az összehasonlító irodalomtörténet föladatai, A Gesta R. gyulafehérvári kézírata, Az ünneprontók, Temesvári Pelbárt Stellariuma és a „scala coeli”, Hrotsuitha Dulcitiúsának régi magyar fordítása, Die Budapester Handschrift der Gesta R., Die Legende von Barlam und Josephat in der ungarischen Litteratur.* stb. — Megemlítem még, hogy dr. Katona Lajos a Philologiai Társulat titkára és az Akadémia nyelvtudományi bizottságának segédtagja.

Dr. KÉGL SÁNDOR egyetemi magántanárt *levelező* tagnak ajánlja **Vámbéry Ármin** tiszt. tag. Alulírt dr. Kégl Sándor urat, ki évek óta a perzsa nyelvet és irodalmat sajátos tanulmányai tárgyává tette, és ki e téren előnyösen működik, levelező tagnak ajánlom. Dolgozatai a következők: Tanulmányok az újabbkori perzsa irodalom történetéből. Budapest, 1892. (*Értekezések a nyelv és széptud. köréből.* XV. 11. sz.) Teherani emlékek, *Magyar Szalon* 1890. Utazásom Persiába, *Vasárnapi Ujság* 1890. Egy perzsa király háreme Edud Eddaulet herczeg följegyzései

nyomán, *Budapesti Szemle* 1891. Kelet szocialistái, *Magyar Szalon* 1893. Politikai irányelvek keleten nyolczszáz évvel ezelőtt, *Budapesti Szemle* 1892. Amánat és a hindusztáni dráma, *Egyet. Phil. Közlöny* 1894. Egy új Dsatáka gyűjtemény, *Budapesti Szemle* 1893. Előkelő perzsa nők a háremben és az íróasztalnál, *Egyetértés* 1892. Naszreddin sah úti naplója 1889-ből. *Budapesti Szemle* 1895. A *Pallas Nagy Lexikonában*: A közép- és kelet-ázsiai nyelvek és irodalmak czím alá tartozó cikkeket írta. Šeibânî ein modern persischer Dichter des Pessimismus, *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* 1892. Zur Geschichte der persischen Litteratur des XIX. Jahrhunderts. *Zeitschrift der deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 1893. Šajek, ein Satyriker des Vagabundenlebens in Irân, *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* 1893. Mohammed Hibelrûdi's Gami'ul tamtil, die erste neupersische Sprichwörtersammlung. *Zeitschrift der deutschen Morgenl. Gesellschaft* 1894. Die Memoiren eines Prinzen von Persien, *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* 1895. Riza Kulî Xân als Dichter, *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* 1897. Az újabb angol irodalom története, *Budapesti Szemle* 1898. Visâl und seine Söhne. *Wiener Zeitschrift* 1898.

Dr. MELICH JÁNOS okleveles középiskolai tanárt, m. n. múzeumi könyvtári tisztviselőt, a M. T. Akadémia nyelvtudományi bizottságának segédtagját *levelező* tagnak ajánlja **Szinnyei József** rendes tag. — Melich János dr. még csak nyolczadik éve munkálkodik a nyelvtudományi irodalom terén s ezen aránylag rövid idő alatt valóban meglepő szaporaságú eredményes munkásságot fejtett ki, legfőképen a magyar szófejtés terén, a melyet nagy buzgalommal és sikerrel művel, s a melynek magántanárává nemrégiben képesítette őt a budapesti k. m. tudományegyetem bölcsészeti kara. Főbb dolgozatai a következők: 1. *Német vendégszók.* (1895; ezt a M. T. Akadémia 1896-ban a Sámuel-díjjal tüntette ki.) 2. *A gyöngyösi glosszák.* (1898.) 3. *A gyöngyösi latin-magyar szótártörödédek* (bevezetéssel és jegyzetekkel, 1898; a M. T. Akadémia kiadásában). 4. *Deutsche Ortsnamen und Lehnwörter des ungarischen Sprachschatzes.* (Innsbruck, 1900; írta néhai Lumtzer Viktor dr.-ral együtt.) 5. *Melyik nyelvjárásból valók a magyar nyelv régi német jövevényszavai?* (1900; a M. T. Akadémia Értekezései között.) Ezekon kívül sok kisebb-nagyobb közlemény jelent meg tőle a M. Nyelvörben, a Nyelvtudományi Közleményekben és más tudományos folyóiratokban; legkiválóbbak közülök a következő szófejtések: *geréb, iromba, sarjú, szavaty. vatalé* (ez utóbbit a M. T. Akadémia dícsérettel tüntette ki),

M. J. eddigi munkássága az ő széles látóköréről, a magyar, a német és a szláv nyelvtudomány terén való jártasságáról, nemkülönben éles megfigyelő és szerencsés kombináló tehetségéről tesz tanúbizonyosságot. Dolgozatai tudományos kritikával készültek és a magyar szövejtés terén való ismereteinket sok becses adalékkal gyarapították. Német jövevényszavainkról szóló terjedelmes munkája, (a melyet szerzőtársa elhúnyta után maga még egyszer átdolgozott) az anyagnak eddigelé legteljesebb, a tudomány mai színvonalán álló kritikai összeállítása és megrostálása, s határozottan nagyon érdekes munka. Ennek a műnek a folyamánya az a jeles akadémiai értekezés, a melyben minden kétséget kizárólag bebizonyította, hogy a magyar nyelv régi német jövevényszavainak jó része nem fölnémet, hanem középnémet, még pedig középfrank eredetű, vagyis eleink olyan telepeseiktől vették őket át, a kik a Rajna vidékéről, a Sieg és a Ruhr folyó között fekvő területről vándoroltak be hazánkba. Mindezek alapján M. J. dr.-t, a kit az első osztály a múlt évben megválasztásra ajánlott a nagygyűlésnek, újra ajánlom az üresedésben levő levelező tagsági helyek egyikére. Meg vagyok róla győződve, hogy az ő tehetségétől, tudásától és fáradhatatlan búvárkodó szellemétől igen sokat várhatunk, és az Akadémia kitüntetése bizonyára még lelkesebb munkálkodásra fogja serkenteni.

Dr. VÁRI REZSŐ budapesti egyetemi magán- és főgymnasiumi rendes tanárt a M. Tud. Akadémia I. osztályának A) alosztályába *levelező* tagnak ajánlja **Hegedűs István** I. tag. Voltaképp megújítja múlt évi ajánlatát azzal a megokolással, hogy maga az osztály a maga választó gyűlésén megválasztván, csak következetesen jár el úgy önmagával mint ajánlottjával szemben, ha a folyó évi közgyűlésen megválasztását hozza javaslatba. Dr. Vári Rezső a class.-philologiai hermeneutika és kritika terén több mint egy évtizeden át folytat tevékeny és sikeres munkásságot, a byzanci irodalomnak magyar történelmi forrásokul szolgáló termékeit kutatta, a millennium kiadásai sorába fölvetett történelmi kútfők ma már teljessé vált kiadásában részt vett; Böles Leo és Constantinus Porphyrogenneta magyar vonatkozású műveinek, szövegkritikai hagyományának méltatásában, fordításában, sőt magok e művek forrásainak kutatásában nemcsak buzgalmat, de szép képességet is tanúsított. Több ízben tett külföldi tanulmányútján gazdag kritikai anyagot gyűjtött az Orphica, a homerosi hymnusok, Oppianus, Nanzianzi Gergely művei, Nicander Alexipharmaca-ja, Theodulos kézirati hagyományából, palaeographiai jártasságáról külföldi tudósoknak, így Ludwich Arthur-nak, Krumbachernek is kivívta elismerését. A *Pallas* és *ókori*

Lexicon számára számos cikket írt, melyeket csak azért említ, mert ő ezzel is kitartó szorgalmának és lankadatlan tevékenységének adta kétségtelen tanujelét. Az Egy. Philologiai Közlönyben kritikai cikkeivel mindegyre találkozunk. Akadémiai tagajánlásnál kiváló fontosságú szempont, a tudomány közös verseny-munkájában támadt hézagok pótlása újabb erők bevonásával. A görög és latin palaeographia művelője, ki épp e segéd disciplinák előadója az egyetemen is, ily hézagot hivatott betölteni. Vári kedvvel, lelkesedéssel munkálkodik e téren és méltóvá tette magát arra, hogy az Akadémia kifejezze iránta elismerését, illetve őt buzdítsa az által, hogy levelező tagjai sorába válaszsza. — **UGYANŐT** levelező tagnak ajánlja Pecz Vilmos lev. tag, ki szintén csak mult évi ajánlását újítja meg ezennel, és mivel annak idején részletesen felsorolta Vári műveit és méltatta érdemeit, ezúttal nem tartva szükségesnek ismételtlen a részletekbe bocsátkozni, annak kijelentésére szorítkozik, hogy teljesen magáévá teszi mindazt, a mit Hegedűs István tagtársa Vári Rezsőre nézve ajánlatosát felsorol.

AZ I. OSZTÁLY B) ALOSZTÁLYÁBA.

Dr. DÉZSI LAJOS egyetemi könyvtári tisztet levelező tagnak ajánlja Szilády Áron r. t. Ajánlom az Akadémia I. B) alosztályába levelező tagnak dr. Dézsi Lajost, irodalomtörténeti és könyvészeti képzettsége s munkássága alapján. Mindkét téren széles tájékozottsága s mélyre ható ismeretei irányozzák kutatásait, a melyeknek legújabb eredménye : ívekre terjedő nyelvemlékszövegek és glossák. Palaeographiai jártassága, minek alapját Wattenbach-nál vetette meg, olvasásának biztosságáról kezeskedik, adatgyűjtő szorgalmáról, az anyagnak rendszeres elhelyezéséről, csoportosításáról, Szenczi Molnár Albert naplójának, levelezésének s irományainak, az Akadémia megbízása folytán tőle származó kiadása, kétségtelen bizonyosságaul szolgál. Feldolgozó képessége, világos és meggyőző előadása, erőltetéstől ment természetes magyarsága a Magyar Történeti Életrajzokban megjelent három monographiájának (Szenczi Molnár, Misztótfalusi Kis Miklós, Pápai Páriz Ferencz) stylusából eléggé kitűnik. — Könyvészeti dolgozatainak szakszerű alaposága arra tette méltóvá, hogy az Akadémia a Régi Magyar Könyvtár I. kötete pótfüzetének, a mi keze között már egész kötetté nőtt — szerkesztésével megbízza. A millenniumi Magyar nemzet történetében, Századokban, Magyar Könyvszemlében, Akadémiai Értesítőben, Irodalomtörténeti Közleményekben megjelent dolgozatai s folytonos munkássága, önállóan

megjelent műveivel együtt az akadémiai levelező tagságra eléggé képesítik. Az Akadémiától nyert megbízásai erre már mintegy kijelölték: ennél fogva melegen ajánlom. Önállóan megjelent művei: 1. *Szenczi Molnár Albert*. (1574—1633. Budapest, 1897. (M. Tört. Életrajzok XIII. 4—5. f.) 2. *Szenczi Molnár Albert naplója, levelezése és irományai*. A Magyar Tud. Akadémia irodalomtörténeti Bizottságának megbízásából jegyzetekkel ellátva kiadta —. Budapest, 1898. XXXIX., 520 lap. 3. *Szent Ágoston Reguláinak magyar fordítása Coelius (Bánffy) Gergelytől (1537-ből)*. Bevezetéssel ellátva kiadta —. Budapest, 1900. (Értek. a nyelv- és széptud. köréből XVII. köt. 6. sz.) 4. *Magyar író és könyvnyomtató a XVII. században*. (Misztótfalusi Kis Miklós és Pápai Páriz Ferenc). Budapest, 1899. (M. Tört. Életrajzok 1898. 3—5. füzet). 5. *Heyden Sebald Gyermeki beszélgetéseinek latin magyar szövege 1531-ből*. Budapest, 1897. 6. *Bogáti Fazekas Miklós élete és irodalmi működése*. Irodalomtört. tanulmány. Budapest, 1895. 7. *Halotti emlékvers Bethlen Elek felett s Tótfalusi Kis Miklós ismeretlen műve 1697-ből*. Budapest, 1895. 8. *Váradai K. Mihály latin-magyar verse Bethlen Gábor haláláról*. Budapest, 1899. 9. A Szilágyi Sándor szerk. megjelent Magyar Nemzet Története VI. kötetében: *Társadalmi és műveltségi állapotok II. Mátyástól III. Ferdinánd haláláig*. Sajtó alatt: Pótkötet Szabó Károly *Régi Magyar Könyvtára* I. kötetéhez. (A Magyar Tudományos Akadémia kiadása.) *Misztótfalusi Kis Miklós Mentség-e* 1698. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátva. A Heinrich G. szerk. *Régi M. Könyvtárban* nyomtatás alatt. Folyóiraiokban: cikkek, adatok, könyvismertetések (Irodalomtört. Közlemények, Akadémiai Értesítő, M. Könyvszemle, Századok stb.).

KOZMA ANDOR-t, a Kisfaludy-társaság r. tagját és m. titkárát *levelező* tagnak ajánlja **Beöthy Zsolt** r. t. Kozma neve, mely a magyar költészetnek, sőt a hirlapirodalomnak egész közönségénél méltán a legnépszerűbbek és kedveltebbek közé tartozik, már ismételve megfordult az Akadémia előtt. Költői pályájának külső és belső mozzanatai részletesen ismertetve voltak, s ez okból ajánlásomat ezúttal rövidebbre vonhatom. A *tegnap és a ma* című, 1889-ben megjelent első költeménykötetétől az 1898-ban közzétett *Szatirákig*, költői és szépprózai tartalommal 16 prózai kötete és füzete jelent meg, melyek a múlt évtizedek magyar szépirodalmának legjáva termékei közé tartoznak. Költészetének, mely az ódában, a dalban, a balladában is kitűnik, legjellemzőbb vonása: nagy érzékenysége a közélet áramlatai, mozzanatai, különösen visszasságai iránt A meggyőződés költője, de azé a meggyőződésé, mely mély és erős érzéssé lett benne. A

tiszta fej, éber szem, bátor szív és jó kedv: korunknak leghivatottabb s leghatásosabb szatirikusává avatják. E mellett a formának, a magyar nyelvnek és magyar versnek kitünő mestere: könnyű, szabad és gazdag. Ezt az adományát különösen értékessé teszi, hogy legbravúrosabb versjátékaiban is hamisítatlanul, gyökeresen magyar. Az Akadémiába ajánlván, szabad legyen még kimutatnom azt a széles és alapos irodalmi műveltségét, finom és éles kritikai érzékét és tudását, melynek Arany László fölött tartott emlékbeszédében igazán fényes bizonyágát adta.

DR. SZÉCHY KÁROLY-t, Imre Sándor utódját a kolozvári tud. egyetemen, az I. osztály szépirodalmi alosztályába *levelező* tagnak ajánlja **Badics Ferencz** lev. tag. Széchy Károly előbb mint szépirodalmi lapok munkatársa és szerkesztője, utóbb mint a magyar irodalom és aesthetika tanára, már harmincz év óta műveli irodalmunkat. Mult évi ajánlásomban (*Tagajánlások* 1900-ban, 12. lp.) részletesen felsoroltam főbb munkáit (*Bessenyei Gy. életrajza, Vajda Péter élete és művei, Gvadányi és Zrinyi Miklós életrajzai, Kisebb tanulmányok stb. stb.*), melyek Széchy-t épp oly alapos készülségű tudósnek, mint választékos tollú szépírónak mutatják. Hivatkozva tehát e mult évi indokolásomra, bátor vagyok öt ismételve a legmelegebben ajánlani levelező tagságra, mely kitüntetésre eddigi működésével bőven rászolgált.

AZ I. OSZTÁLYBA.

HIRTH FRIGYES müncheni orientalistát *külső* tagnak ajánlja gróf **Kuun Géza** t. t. Hirth Frigyes kiváló müncheni tudóst, a sinológiának fölötte érdemes munkását, a M. Tudom. Akadémia első osztályába kültagul ajánlom. Hirth már harmincz esztendeje, hogy kiváló eredménnyel foglalkozik sinológiával és a vele határos tudományágak művelésével. Majdnem egy negyed századot töltött Kínában, hol fontos nemzetközi szolgálatok teljesítésére kapott meghívást, tanulmányozta a dél-kínai nyelvet, az északi mandarin-dialectust és nevezetes forrástanulmányokat tett időnként közzé. Shanghaiban a „China Branch of the Royal Asiatic Society“ elnöke volt, majd Hongkongba, Formosa szigetére és onnan ismét más kínai területekre vezették tauulmányai, miközben gazdag irodalmi tevékenységet fejtett ki német és franczia, főleg pedig angol folyóiratokban. Munkái közül, melyek száma a nyolczvanat meghaladja, csak a főbbeket említem meg. Ezek: 1. *Notes on chinese grammar.* 2. *Das Zeitungswesen in China* 3. *The word Typhoon, its history and origin.* 4. *Das*

Beamtenwesen in China. 5. *Reise nach dem Grossen See (Tai-hu) bei Su-chan.* 6. *The Ta-tsin question.* 7. *Text Book of Documentary Style.* 8. *Chinesische Studien.* 9. *Alte Kaisergräber in Centralasien.* 10. *Die Länder des Islam nach chinesischen Quellen.* 11. *Ueber den Verfasser und Abschreiber der chinesischen Inschrift am Denkmal des Köl Tāgin.* 12. *Ueber Wolga-Hunnen und Hiung-nu* stb. stb. Legújabbán, a szentpétervári Akadémia kiadványai közt megjelent műve *Sinologiai adalékok a török népek történetéhez* címet viseli, és első része: *Die Ahnentafel Attila's nach Johannes von Thuróc*z, bennünket közelebbről is érdekel. Hirth e dolgozatát, mint magyar vonatkozásút, a mi Akadémiánknak is bemutatta (l. kivonatosan a „Keleti Szemle“ első évfolyama 2-dik füzetében), kísérletet tévén benne arra nézve, hogy a magyar krónikában fenmaradt ősi nevek megfelelőjét a hiungnu (hunn) nép nemzedéktáblájában is kimutassa. E nemű kutatásaitól a magyar őstörténelem is rendkívül sok hasznot, és egyes eddigelé homályban levő kérdésekre világosságot várhat. Még nagyobb várakozással nézhetünk a Wolga-hunokról szóló tanulmánya elé, mely tulajdonképen első fejezete akar lenni a népvándorlás általa megírandó történetének. Teljes meggyőződésem, hogy Hirth Frigyes tudományos munkálkodása első sorban van arra hivatva, hogy őstörténelmi nyomozásainknak hathatós segítségére legyen s azért kötelességemnek tartom, hogy Akadémiánk kültagjának ajánljam és ezzel a magunk részéről is elismerjük azokat a tudományos szolgálatokat, melyeket közvetve a mi tudományosságunknak is tett. — **UGYANÓT** a fentebbiek alapján ajánlja Vámbéry Ármin t. tag.

OSTHOFF HERMANN heidelbergi egyetemi tanárt *külső* tagnak ajánlja Petz Gedeon l. tag. Osthoff az indogermán összehasonlító nyelvtudománynak jelenleg egyik legkiválóbb művelője, a kinek nagy része volt abban a mozgalomban, mely a nyelvészeti kutatást új alapra fektette, mely szigorúbb módszert és helyesebb felfogást honosított meg a nyelvtudomány körében. Osthoff körülbelül egy negyedszázad óta gazdag és nagybecsű szakirodalmi munkásságot fejtett ki. Íme nevezetesebb munkái: *Forschungen im Gebiete der Indogermanischen nominalen Stammbildung*, két rész, 1875—76. — *Das Verbum in der Nominalcomposition im Deutschen, Griechischen, Slavischen und Romanischen*, 1877. — *Das physiologische und psychologische Element in der sprachlichen Formenbildung*, 1879. — *Geschichte der Perfekts im Indogermanischen mit besonderer Berücksichtigung des Griechischen und Lateinischen*, 1884. — *Die neueste Sprachforschung und die Erklärung des indogermanischen Ablauts*, 1886. — *Vom Suppletiv-*

wesen der indogermanischen Sprachen, 1900. — Brugmann Károlyal együtt kiadta a *Morphologische Untersuchungen auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen* című 5 kötetes gyűjteményt (1878–1890), melyben szintén becses nyelvészeti tanulmányok jelentek meg az ő tollából. Azonkívül számos folyóiratban (*Zeitschrift für vergleichender Sprachforschung*, *Bezenberger-féle Beiträge zur Kunde der indogermanischen Sprachen*, *Paul-Braune-féle Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur*, *Indogermanische Forschungen* stb.) között kisebb-nagyobb értekezéseket. Osthoff alapos ismerője az egyes indogermán nyelveknek és kutatásai e nyelvek számos jelenségeire vetettek világgosságot, de e részletkutatásai mellett sohasem tévesztette szem elől a nyelvtudomány magasabb problémáit: hazai nyelvészeti irodalmunkban is első sorban éppen emez általánosabb kérdésekről (az anthropológiáról stb.) szóló fejtegetései révén vált ismertté. Egész munkássága kiváló helyet biztosít neki az újabb nyelvtudomány történetében. Megjegyzem végül, hogy Osthoff, a ki a múlt évben fővárosunkban is megfordult, mindig élénk érdeklődést tanúsított hazánk tudományos mozgalmairól.

SULLY-PRUDHOMME francia költőt *külső* tagnak ajánlja Berczik Árpád I. t. Ajánlom a Magyar Tudományos Akadémia nyelv- és széptudományi osztályába külső tagnak René Ferencz Armand Sully-Prudhomme francia költőt. — Sully-Prudhomme Franciaországban — mondhatni — most élő legnagyobb költője, ki csak nemrég fényes bizonyosságát adta hazánk és nemzetünk iránti rokonszenvének, midőn a Párisban hazánkfiak által rendezett Vörösmarty-ünnep védnökségét elvállalta s azt egy kiváló elnöki megnyitó beszéddel emlékezetessé tette, mely nagy költőket találó s fényes vonásokkal a francia közönségnek bemutatta. Irodalmi működése sokkal ismertebb, semhogy szükséges volna kimerítőbben ismertetni; irodalmi nagy érdemeiért hazája kitüntetésekkel halmozta el. A Magyar Tudományos Akadémia azonban nemcsak az emberi szellemnek tett jeles szolgálataiért, hanem mindenkifölött azért a lelkes, önzetlen buzgalomért fejezné ki elismerését megválasztása által, melylyel a magyar költészet halhatatlan fölkeltségének s ezzel nemzeti dicsőségünknek ügyét fölkarolta.

A II. OSZTÁLY A) ALOSZTÁLYÁBA:

FÖLDES BÉLA I. tagot *rendes* tagnak ajánlják Kautz Gyula és Láng Lajos r. tagok. — Földes Béla, a budapesti tudomány-egyetemen a nemzetgazdaság tanára, fényesen beváltotta

azon reményeket, melyeket hozzá kötöttünk akkor, midőn őt a Magyar Tud. Akadémiának levelező tagul ajánlottuk. Azóta megjelent főmunkája, *A társadalmi gazdaságtan*, két kötetben 1894- és 1895-ben, és új kiadásban 1898- és 1899-ben, mely munka a magyar közgazdasági irodalom egyik standard művét képezi. E munkához csatlakozik, mint kiegészítő rész, az 1890-ben megjelent *Államháztartástan*. Ugyanezen évben megjelent kisebb *Nemzetgazdaság- és Pénzügytana* immár harmadik kiadásban. Egyéb, ezen időben megjelent önálló munkái: *A jegybankok nemesércz politikája*, 1895.; *A munkaviszony egy modern gyárban*, 1895.; *A társadalom-gazdasági és társadalom-erkölcsi műveltség politikája hazánkban*, 1896.; *Az állami és társadalmi tevékenység viszonya a gazdatársadalom szempontjából*, 1898.; *Quota-tanulmányok*, 1899. Azonkívül számos terjedelmes értekezés bel- és külföldi szakfolyóiratokban, a Magyar Közgazdasági Lexikonban. Földes ezen sokoldalú irodalmi és buzgó tanári munkája mellett előadója az Akadémia Nemzetgazdasági és Statisztikai Bizottságának. Mindezek alapján Földes Béla levelező tagot rendes tagságra ajánljuk.

Dr. BALOGH JENŐ budapesti egyetemi rendes tanárt *levelező* tagnak ajánlja **Fayer László** l. tag. — Balogh Jenőt, a budapesti egyetemen a büntetőjog és a bűnvádi eljárás rendes tanárát, van szerencsém levelező tagul ajánlani. Főbb dolgozatai ezek: 1. *A delictum collectivum és a szokásszerű és üzletszerű bűncselekmények tana*. 1886. 93 lap. Dogmatikai jellegű dolgozat, mely a rendelkezésre álló kül- és belföldi irodalmi apparátus alapján készült. — 2. *A sértett fél jogköre a büntetőjogban*. Első rész: *A sértett fél indítványára büntetendő cselekmények tana*. 1887. 546 lap. Monografikus tanulmány, melyben hosszabb jogtörténeti bevezetés után tárgyalja a sértett fél indítványára büntetendő cselekmények intézményének jogalapját és jogi természetét, majd a szabályozás általános elveit, az indítványozási jog megszüntét és végül a sértett fél indítványára büntetendő cselekményeket egyenként. A dolgozat szerkezete szigorúan tudományos. A tárgyalás kiterjeszkedik mindazon irodalmi és codificationalis művekre, melyek e kérdéssel foglalkoznak. — 3. *Börtönügyi viszonyaink reformjához*. 1888. 110 lap. Börtönügyi tanulmány, mely egyrészt feltünteti a fennálló börtönügyi viszonyokat, másrészt javaslatot tesz a reform tekintetében; behatóan foglalkozik a patronage kérdésével s a társadalom közreműködésének nehéz problémáival is. 4. Legbecsesebbek azon dolgozatai, melyeket a Balogh-Illés-Vargha-féle processuális kommentárba írt. Ezek a következők: *A bűnvádi eljárási jog alapvető kérdései és a hazai irodalom*.

(I. kötet. 23—210. II.) *Birói hatáskör és illetékesség.* (I. kötet. 283—316., 361—391. II.) *A magánvádló és a magánfél* (I. kötet. 433—510. II.) A maga elé tűzött feladatokat nagy tudományos apparátussal és elmeélel oldja meg. Különösen ki kell emelnem a történeti kifejtéseket; nemkülönben a magánvádlóról írt tanulmányt, mely kiegészíti a sértett fél jogköréről írt nagy munkáját. Igen számos kisebb dolgozatai közül kiemelem: 5. *A részesség jelentősége a büntetőjogban.* (Büntetőjog Tára 1885.) — 6. *A visszaesésről.* (Magyar Igazságügy 1886.) — 7. *A sértett fél meg nem jelenése a főtárgyaláson.* (Büntetőjog Tára XXII. és XXIII. köt.) — 8. *Felhatalmazási delictumok.* (Ugyanott.) — 9. *Az újrafelvétel és az ártatlanul elítéltek kártalanítása.* (Jogtudományi Közlöny 1895.) — 10. *A bizonyítás tárgya a bűnvádi eljárásban.* (Jog 1898.) — 11. *A büntetőtörvénykönyv módosításáról.* (Huszadik század 1901.) — Végül megemlítem, hogy a Magyar Jogi Lexikonba számos értekezést írt, s hogy jelenleg a magyar bűnvádi eljárási jog rendszeres kézikönyvén dolgozik.

Dr. MARISKA VILMOS budapesti tud.-egyetemi rendes tanárt *levelező* tagnak ajánlják **Láng Lajos** r. és **Földes Béla** I. tagok. — Dr. Mariska Vilmos, a pénzügytan és pénzügyi jog nyilv. rendes tanára a budapesti tud.-egyetemen, a közgazdaság egész körére kiterjedőleg, szakavatott és tudományos sikerekben gazdag munkásságot fejtett ki. Tevékenységének súlypontja a pénzügytanra és pénzügyi jogra esik; ez utóbbit ő emelte hazánkban tudományos magaslatra, az ezzel összefüggésben álló pénzügytana pedig az európai tudományosság színvonalán álló jelentős munka. Ezen alapon dr. Mariska Vilmost a M. Tud. Akadémia II. osztályának A) csoportjába *levelező* tagul ismételten ajánljuk, megjegyezvén, hogy midőn őt első alkalommal ajánlottuk, a kívánt kétharmad szótöbbséget az osztályban elnyerte. Minthogy első ajánlatunkban irodalmi működését részletesen ismertettük, az abban elmondottakra utalván, csak annyit említünk, hogy *Az államgazdaságtan kézikönyve* cz. munka már *negyedik*, *A pénzügyi jog kézikönyve* pedig *hetedik* kiadásban jelent meg.

Dr. REINER JÁNOS egyetemi magántanárt *levelező* tagnak ajánlja **Tóth Lőrincz** r. tag. — Az Akadémia II. osztályának A), úgymint: bölcsészeti és társadalmi tudományi alosztályában üresedésben levő (számszerint négy) hely egyikének betöltésére tisztelettel van szerencsém — ezúttal már másodízben — ajánlani dr. Reiner János egyetemi magántanár és hites ügyvéd urat, a fiatalabb jogász-nemzedéknek már több mint egy évtized óta szorgalmasan és feltűnő eredményekkel működő egyik legkiválóbb

tagját, a kinek különféle, részint egészen új és eredeti tárgyú munkái a magánjogi és jogtörténeti, főképen egyházi és házasságjogi irodalom terén már egész kis könyvtárt alkotnak, miután a jogi előkelőbb szaklapokban megjelent értekezései, monographiái, bíráló cikkei, azok fontosságához képest, külön kiadványokban többször ismételve is közrebocsátattak. Dr. Reiner János úrnak előttem ismert kisebb-nagyobb jogi munkái a következők: 1. *A birtok feldarabolásának befolyása a dologi kegyúri jogra*, 1889. — 2. *A házassági elválás Magyarországon s az ország erdélyi részeiben*, 1890. — 3. *A kegyúri jogról*, 1890. — 4. *A holtkezi törvény Magyarországon*, 1891. — 5. *Kényszeríthető-e a rabbi a házasságkötésnél való közreműködésre?* 1891. — 6. *A névhez és saját képmáshoz való jog*, 1891. — 7. *A főpapi kinevezések ellenjegyzésének joga*, 1891. — 8. *Szemlék az egyházi jogi irodalom köréből*, 1891. — 9. *A jász-kunok özvegyi és hitvestársi öröklése és özvegyi joga*, 1892. — 10. *A vegyesházassági válóperekről szóló 1868: XLVIII. t.-cz., 1893.* — 11. *Az utólagos házasság általi törvényesítés*, 1893. — 12. *A házassági együttélés joga és kötelessége*, 1894. — 13. *A bizományi viszony jogi természete*, 1894. — 14. *A jogtörténelem és kutatási módszerei*, 1894. — 15. *A szerződésen kívüli kártérítési kötelmek*, 1898. — 16. *A concordatumról*, 1898. — 17. *Az egyházjog fogalma*, 1899. — 18. *A fől-szentelési czím az érvényben levő jog szerint*, 1895. — 19. *A tulajdonközösség megszüntetése iránti per följegyezhető-e a telekkönyvben?* 1896. — 20. *Jogi dolgozatok*, 1898. — 21. *A szerződésen kívüli kártérítési kötelmek*, 1898. — 22. *Az egyházi személyek utáni örökösödési jog Magyarországon*, 1900. — 23. *Ugyanez*, második kiadás, 1901. — Ezen munkálatok között a magyar jogirodalomban egészen újaknak és úttörőknek mondhatók a *Névhez és saját képmáshoz való jogról*; *A szerződéseken kívüli kártérítésekről*; *A jász-kunok özvegyi és hitvestársi öröklése és özvegyi jogairól* szóló dolgozatok. Ez igen érdekes és tanulságos műveit *Jogi dolgozatok* czím alatt 1898-ban bocsátotta közre (Budapest, 1898. Pfeifer kiadónál, nagy nyolczadrét, 173 lap), melyek közül hat a szorosabban vett magánjog, egy a kereskedelmi jog, egy a telekkönyvi rendtartás s egy a közjog köréből való. Érdemeit tetézte azzal is, hogy a magyar jog és jogtörténelem ismeretét külföldi lexikonokba és folyóiratokba adott alapos cikkei s bírálati általi elmozdítani igyekezett. — Terjedelemlre nézve legnagyobb műve azonban Zlinszky Imrének gyökeresen átdolgozott és kibővített magánjogi kézikönyve, mely nagy és fontos munkával ő lett megbízva, s melynek 1899. évben már a hetedik kiadása jelent meg, nem kevesebb, mint 1176 lapon. Zlinszkynek 1880-ban megírt ezen hiányos munkáját, melynek átnézésében és a fejlődő idők

követeléseihez való alkalmazásában öt magát kora halála meggátolta, Dárday Sándor négy új kiadásban rendezte sajtó alá, a 6-ik és 7-ik kiadást pedig 1897-ben és 1899-ben dr. Reiner János egészítette ki az új hazasságjoggal és további új részekkel, különösen pedig a hetedik kiadásban az általános részt egészen újra dolgozta és annyira bővítette, hogy míg az eredeti munka első öt kiadása csak 52 ívre ment, az általa átdolgozott hatodik kiadás már 65 ívre, az utolsó, hetedik kiadás pedig 74 ívre növekedett. Dr. Reiner tehát ezt a kézikönyvet olyan alaposan fejelte meg s bővítette ki, hogy ezáltal alkalmassá tette azt az utóbbi évek bírói és ügyvédi gyakorlatában oly tekintélyes helyet foglalni el, mint a melyet köztudomás szerint kivívott. — Másik terjedelmes és önálló munkája a már készen álló s nyomtatás alatt levő *Magyar házassági jog*, melyet a Franklin-társulat felszólítására írt meg. Hasznos munkásságának ily becses eredménye mellett alig szükség csak említenem is nagyszámú és alapos cikkeket, melyekkel a „Pallas Nagy Lexikoná“-t és Márkus Dezső „Jogi Lexikon“-át gazdagította. Mindezeknél fogva dr. Reiner János urat az említett akadémiai székre teljes meggyőződéssel és azzal a biztos reménnyel ajánlom, hogy személyében a jogtudományi osztály, különösen a bírálatok- és véleményadásoknál, oly kitűnő munkaeőrt fog magába olvasztani, kinek tehetsége, nagy tudása és szorgalmától a legbecsesebb gyümölcsökre számíthat, s a milyenre, köztudomásúlag, az akadémiai munkásság terjedéséhez képest növekedő arányban, érezhető szükség van és lesz.

Dr. THIRRING GUSZTÁV főv. statiszt. hivatali aligazgatót *levelező* tagnak ajánlják Láng Lajos r., Gaal Jenő és Kőrösy József l. tagok. Dr. Thirring Gusztáv a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója már 3 évvel ezelőtt, valamint tavaly, volt a tekintetes II. osztálynak ajánlva és ez utóbbi alkalommal megválasztása csakis 2 szavazaton mult. Már ezen ajánlatokban fel voltak említve azon érdemek, melyeket magának a statisztika és földrajz tudományos művelése által szerzett. Utalás történt immár két évtizeden át tartó épp oly terjedelmes, mint nagybecsű irodalmi működésére; azon elismerésekre, melyeket magának e téren szerzett, s melyeket tán eléggé jellemez az, hogy Hunfalvy János már 13 évvel ez előtt ő reá bízta Egyetemes földrajzának befejezését; utaltunk arra, hogy a Pallas Lexikonjában Magyarország földrajzi cikkeinek megírása által ezen nagy vállalatnak nem kevesebb, mint huszadrésze az ő buzgó közreműködésének köszönhető, valamint hogy Budapest gyermekegészségügyi állapotáról írt munkájával az országos közegészségi egyesület jutalmát elnyerte. Felelítettük azon egyéb érdemeket, melyeket magának

Thirring Gusztáv dr. Budapest statisztikai Évkönyvének szerkesztésével szerzett, mely évkönyv az efféle közlemények sorában a leggondosabban szerkesztettek közé tartozik, valamint a felvidéki kivándorlásokról írt nagybecsű dolgozatát. Mindezek folytán azt hiszszük, hogy a tekintetes osztály bizalmára kiváló mértékben méltó és erősen meg vagyunk győződve, hogy az osztály benne komoly tudóssal és kiváló munkaerővel gazdagodnék. Életrajzi adat gyanánt felemlítjük, hogy Sopronban 1861. decz. 25-én született, a budapesti egyetemen 1884-ben bölcsészettudorrá, a reá következő évben pedig középiskolai tanárrá avattatott. 1884-től 1888-ig az anthropologiai tanszék mellett mint egyetemi tanársegéd működött; 1887—1890-ig a Magyar Földrajzi Társaság titkára volt, jelenleg pedig választmányi és levelező tagja; a Budapesten tartott nemzetközi közegészségügyi és demographiai congressus kebelében és az ezredéves kiállítás statisztikai osztályában mint titkár működött; 1894 óta a magyar orvosok és természettudósok vándorgyűlésének, 1895 óta az országos közegészségi egyesület választmányának tagja s ez utóbbi egyesületnek több éven át osztályjegyzője is, 1896 óta pedig a budapesti egyetem bölcsészeti karán a demographia magántanára. A székesfőváros statisztikai hivatalába 1888-ban lépett be, és itt rendkívüli buzgalma, sokoldalúsága és tudományos képzettségénél már 1892-ben szaksegédnek, 1894-ben pedig aligazgatónak választatott, 1894-től fogva az orsz. stat. tanács tagja is volt. Az Akadémiában két ízben tartott felolvasást, ú. m. 1887 április 14-én China égalji viszonyairól, mely egészen új észlelésen alapuló munkálat a Berlinben megjelenő Meteorologische Zeitschrift-ben látott napvilágot, 1895 december 9-én pedig a magyaroknak Amerikába való kivándorlásáról. Dr. Thirring igen gazdag irodalmi működésre tekinthet vissza, mint ezt munkáinak idemellékelt jegyzéke igazolja. Irodalmi működése 1884—1901-ig:

a) Statisztika. Demographia. 1. *Budapest főváros az 1891-ik évben.* A népleírás és népszámlálás eredményei. I. és II. kötet. Budapest, 1894—95. (Kőrösy Józseffel együtt.) 2. *Die Natalitäts und Mortalitäts-Verhältnisse ungarischer Städte in den Jahren 1878—1895.* Budapest, 1897. (Kőrösy Józseffel együtt.) 3. *Budapest székesfőváros statisztikai Évkönyve.* I. évfolyam. 1894. (Visszapillantásokkal az 1874—93. évekre. Budapest, 1896. II. évfolyam. 1895—96. III. évfolyam 1897—98. sajtó alatt.) 4. *Budapest gyermekegészségügyi viszonyai.* Az orsz. közegészségügyi egyesület pályadíjával kitüntetett munka. Budapest, 1896. 5. *Budapest közegészségi és közművelődési viszonyai.* A VIII. nemzetközi közegészségi és demographiai congressus végrehajtó bizottságának megbízásából. Budapest, 1894. 6. *Budapest főváros 1896. évi népmozgalma.* (Külön lenyomat a Statisztikai Havi Füzetből.) Budapest, 1897. 7. A

magyarok kivándorlása Amerikába. Felolvastatott a M. T. Akadémia II. oszt. 1895 decz. 9-én tartott ülésében. Budapest, 1896.

8. *A fővárosi szegény néposztályok lakásai.* Adalékok a nagyvárosi háztartások összetételének ismeretéhez. Budapest, 1896.

9. *Budapest székesfőváros statisztikai hivatalának története 1869—1894.* Budapest, 1894 (Ugyanaz németül.)

10. *A felvidéki kivándorlás hatása népesedésünkre.* (Külön lenyomat a Budapesti Szemléből.) Budapest, 1898.

11. *A bevándorlás hatása Budapest népességének alakulására* (Külön lenyomat a Főv. Stat. Havi Füzetekből.) Budapest, 1893.

12. *Budapest* (Külön lenyomat a Pallas Nagy Lexikonából.) Budapest, 1894.

13. *Budapest székesfőváros a millennium idejében* (Magyarország az ezredik évben. IX. kötet.) 1898.

14. *A népszámnak évről-évre való szabatos megállapításáról, tekintettel Budapestre* (Külön lenyomat a Főv. Havi Füzetekből.) Budapest, 1893.

15. *Városaink népesedési viszonyai 120 évvel ezelőtt.* (Külön lenyomat a Földrajzi Közleményekből.) Budapest, 1898.

16. *A természetes népmozgalom és a vándorlások szerepe népességünk szaporodásában.* (Közgazdasági Szemle. 1893.)

17. *A gyermekhalandóság Budapesten.* (Gyógyászat. 1900. évf.)

18. *Der Wanderzug der Ungarn.* (Österr.-ungar. Revue XIII. kötet. 1895.)

19. *Das Wachstum Budapests* (Österr.-ungar. Revue XVI. kötet. 1893.)

20. *Andrées „Globus“ und die Magyarisirung.* (Ung. Revue. 1892.)

21. *Budapest székesfőváros Statisztikai Zsebkönyve.* I. évf. 1894. Budapest, 1896. II. évf. 1895—96. Budapest, 1898.

22. *Der Einfluss der Wanderungen auf die Gestaltung der Bevölkerung von Budapest.* (Jelentés a VII. nemzetközi közegészségi és demographiai congressus munkálatairól. VII. köt.) 1896.

23. *Die Entwicklung der ungarischen Städte im XVIII. Jahrhundert.* (Österr.-ungar. Revue. 1898.)

24. *Demographia. Demologia. Néptömrülés, népsűrűség. Nemzetiségi statisztika. Népszámlálás.* (A Közgazdasági Ismeretek Tárának I. és III. kötetében.)

25. *Statisztika.* (A Közgazdasági Ismeretek Tárának III. kötetében és külön kiadásban is.)

26. *Vándorlások, vándormozgalom.* (A Közgazd. Ism. Tárának III. kötetében és külön kiadásban is.)

27. *Budapest építőipara és építkezései.* (A Közgazdasági Szemle 1900. évi folyamában.)

28. *La diminution du degré de la mortalité en Hongrie.* (Az 1900. évi párisi demografiai congressuson tartott előadás. 23. Buda népessége századunk elején. (Budapest székesfőváros Statisztikai Havi fületeiben. 1901.)

b) *Földrajz. Meteorologia.* 30. *Magyarország földrajza és statisztikája.* (A Pallas Nagy Lexikonában. Összesen 7260 cikk, mintegy 1200 hasáb terjedelemben.)

31. *Hunfalvy János Egyetemes Földrajza III. kötet. Éjszaki és Közép-Európa földrajza, különös tekintettel a néprajzi viszonyokra.* Hunfalvy János hátrahagyott kéziratai alapján befejezte és sajtó

alá rendezte. Budapest, 1890. 32. *Beiträge zur Kenntniss des Klimas China.* (Meteorologische Zeitschrift. Berlin, 1887.) 33. *Sopron és környékének hőmérsékleti viszonyai, Adalék Magyarország égalji viszonyainak ismeretéhez.* Budapest, 1885. 34. *Hölzel földrajzi képei.* Magyarázó szöveg. Budapest, 1891. 35. *Magyarország kézi atlasza.* 75 térkép. Tervezte Gönczy Pál, a térképeket revideálta és szövegét írta Thirring Gusztáv. Budapest, 1895. 36. *A Fertő és vidéke.* (Külön lenyomat a Földrajzi Közleményekből.) Budapest, 1886. 37. *A Rozália-hegység.* (Földrajzi Közlemények. 1884.) 38. *Újabb adatok Magyar László életrajzához.* (Földrajzi Közlemények. 1888.) 39. *Vázlatok a Pojána Ruszka hegységből.* (Magyar Kárpátégylet Évkönyve. 1885.) 40. *Utirajzok Árva vármegye déli részéből.* Igló. 1887. 41. *A budai hegyvidék. Szent-Endre és Visegrád vidéke.* (Külön lenyomat az osztrák-magyar monarchia írásban és képben cz. műből.) Budapest, 1893. 42. *Afrika fali térképe.* Kogutowitz Manóval együtt. Budapest, 1890. 43. Ezenkívül a következő fordítások: Hartman Róbert: *Az emberszabású majmok és szervezetők.* (Kiadja a m. kir. természettud. társulat.) Budapest. 1888. Jankó János: *Das Delta des Nil.* (Jahrb. d. ung. Geol. Anstalt.) Budapest.)

Dr. ZSÖGÖD BENŐ budapesti egyetemi ny. rendes tanárt *levelező* tagnak ajánlja Tóth Lőrincz r. t. Dr. Zsögöd Benő urat, a budapesti egyetemen a magyar magánjog r. ny. tanárát *levelező* tagul ajánlom. — Zsögödnek magyar magánjogi művei a hazai kötelmi jogot az európai jogtudomány színvonalára emelték, önálló tudományos módszerrel gazdagítják, s a magyar jogász gondolkodás legbecsesebb alkotásaival gyarapítják. Ismételten ajánlom őt mély tisztelettel.

A II. OSZTÁLY B) ALOSZTÁLYÁBA.

BARABÁS SÁMUEL országos allevéltárnokot, a Magy. Tört. társulat jegyzőjét, a M. Tudom. Akadémia II. osztályának B), vagyis történettudományi alosztályában megüresedett helyek egyikére *levelező* tagnak ajánlják Károlyi Árpád és Thallóczy Lajos rendes tagok. Barabás Sámuel két évtized óta, midőn az általa kiadott, érdekes *Székely Krónika* (1529—1596.) a Történelmi Társban 1880-ban megjelent, csendes, zajtalan, de annál szorgalmasabb és alaposabb bűvára a magyar történetnek. Munkássága főképp a XVI. és XVII. századokat öleli ugyan föl; de kiterjed az előző két századra is. Az ő mintaszerű gondozásában birjuk 1885 óta a *gróf Teleki család* nagy értékű *oklevéltárának* két

kötetét. Neki köszönhetjük azt a monumentális gyűjteményt (melyet Beke Antal kanonok társaságában adott ki), a mely bennünket *I. Rákóczy György keleti politikájával* ismertet meg s fényt vet a Tiszától a Dnyeszterig, a keleti Kárpátoktól a Balkán láncaig terjedő földön élt nemzetek s államok történeteire a XVII. században. Barabás szerkeszté Thalóczy Lajossal a *Blagay-család oklevéltárát*, ezt a becses kútfő-munkát, mely a horvát-szlavon-magyar vonatkozásoknak eseményekben dús négy századát világítja meg. S e munka szerkesztésében őt illeti meg a főrés. Méltán sorakozik e műhöz az a két kötetes nagybecsű gyűjtemény, melyben Barabás a szigetvári hősnek, *Zrinyi Miklósnak* s vele és benne az akkori egész délnyugati Magyarországnak történetére — egy évtized szakadatlanul gondos, tárgyszerető buzgalomával — a legszebb és legértékesebb megrostált anyagot bocsátotta a történetírók és történetkedvelők rendelkezésére. Ha e négy nagy publicatiójához névszerint sorolnók föl azt a sok kisebb-nagyobb terjedelmű dolgozatot, a melyekkel a Századokban s főleg a Történelmi Tárban különösen keleti Magyarországnak és Erdélynek 16—17. századbéli történetéről való ismereteinket gyarapítja: lapokat kellene betöltenünk. Legyen elég csak a *Balassa Zsigmond* támadását (1616.), a *Thurzó-családot* (1618—1625.), *Eger ostromát*, *Erdély 1551—1553-beli* történetét és *Sepsiszek* történetét tárgyaló becses cikkeire és közleményeire, végre arra a figyelemreméltó, essay-szerű életrajzra utalunk, melyet 1885-ben *Fráter Györgyről*, a biboros barátról írt. Ez a futólagos áttekintés is mutatja, hogy Barabás a maga szakismeteteivel, zajtalan, de reális értékű és becsületes munkálkodásával Akadémiánk második osztályának csak díszére fogna válni. Éppen ezért a lehető legmelegebben ajánjuk őt a kartársak figyelmébe.

KOLLÁNYI FERENCZ n. múzeumi könyvtárórt *levelező* tagnak ajánlja **Fraknoi Vilmos** rendes tag. A mult esztendőben szerencsém volt Kollányi Ferenczet, a M. N. Múzeum könyvtárórt, mint a hazai egyháztörténelem érdemdús munkását levelező tagnak ajánlani. Kötelességemnek tartom megújítani ajánlásomat; mert meg vagyok győződve arról, hogy az ajánlott az ő eddigi munkásságával az Akadémia elismerésére jogcímet szerzett magának; egyúttal arról is, hogy ő az Akadémia munkásságában hasznosan közreműködni képes. A levéltári kutatásokban avatottságát és buzgóságát a vatikáni levéltárban két ízben végzett munkálataival bizonyította be. Közzétett értekezései és munkái az anyag gazdagságának és a feldolgozás gondosságának, a nyelv tisztaságának és a felfogás tárgyilagosságának előnyeivel dicsekednek. Különös érdeme, hogy kiváló figyelmet fordít a magyar-

országi kath. klerus magán- és közjogi vonatkozású problémáinak megoldására. Három régibb munkájához (*Az esztergomi érsekség püsitum-joga*. 1889. — *A magyar kath. alsó papság végrendekezési jogának története*. 1890. — *A magyar kath. főpapság végrendekezési jogának története*. 1896.) járul sajtó alatt levő dolgozata: *A veszprémi püspök királyné-koronázási jogának története*, mely széleskörű kutatásoknak eredményeit dolgozza föl. *A magyar ferenczrendűek a XVI. században* című cikksorozata (Századok, 1898.) nagyérdekű kulturtörténeti rajznak mondható. *Esztergomi kanonokok 1100—1900.* (1900.) című nagy munkája kétségtől a legértékesebb monographia, mely káptalani testület-ről Magyarországon napvilágot látott. Talán nem követek el szerénytelenséget, ha kiemelem, hogy *Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római szentszékekkel* című nagy munkában, melynek első kötete a legközelebbi napokban hagyja el a sajtót, becses közreműködésével dicsekedhetem.

NAGY GÉZA nemzeti múzeumi régiségtári őrt levelező tagnak ajánlja báró Nyáry Jenő t. tag. Nagy Gézát, a m. n. múzeum régiségtári őrét az Akadémia II. B) osztályába levelező tagnak ajánlom. Nagy Géza a magyar őstörténelem és régészet egyik leghivatottabb és legszorgalmasabb munkása, ki két évtized óta, tanulmányainak egész sorával gazdagította történelmi irodalmunkat. Legutóbbi nagy művével: *A magyar viseletek története* egy eddig teljesen parlagon hevert ismeretágot karolt föl s kritikailag foglalt össze rendszeres egészszé, melynek hatását történelmi festészetünk is meg fogja érezni. Mint a m. n. múzeumi régiségtár egyik őre kiváltképen a fegyvertannal foglalkozik. Nagy Géza nagyon rászolgált, hogy két évtizedre terjedő irodalmi munkásságát az Akadémia levelező tagsággal jutalmazza. Önállóan megjelent munkái: 1. *Az Álmos-monda*. Magyar mythologiai tanulmány. Sepsi-Szent-György, 1884. 2. *Adatok a székeltek eredetéhez és egykori lakhelyéhez*. Sepsi-Szent-György, 1886. 3. *A Székely Nemzeti Múzeum Értesítője*. Szerkesztette — —. I—II. rész. Sepsi-Szent-György, 1890—91. 4. *A szkithák nemzetisége*. Külön lenyomat az Ethnographia 1894. évfolyamából. Budapest, 1895. 5. *A magyar viseletek története*. A rajzokat készítette Nemes Mihály. Szövegét írta — —. Budapest, 1900. Régészeti tanulmányok: 6. *A magyar középkori fegyverzettről*. (Arch. Értesítő. 1890. évf. 289., 403., 1891. évf. 115. 1.) 7. *A népvándorláskori temetkezés, ú. m. A régi kunok temetkezése, A magyar-honi lovas sirok s A hunn, avar és magyar pogánykori sírleletek jellemzése*. (Arch. Értesítő. 1893. évf. 105., 223., 313. 1.) 8. *A magyar pogánykor emlékei Fejérmegyében* (Arch. Értesítő. 1892.

- évf. 299. 1. és a Fejérmegyei tört. és rég. évkönyv. 1893. évf. 202. és 270. 1.) 9. *A székely írás eredete.* (Ethnographia. 1895. évf. 269. 1.) 10. *Hadtörténelmi emlékek az ezredéves kiállításon.* (Arch. Ért. 1896 évf. 344. 1. 1897. évf. 53. 1.) — 11. *Budapest a népvándorlás korában.* (Budapest Régiségei. V. K. 1897. 55—94. 1.) 12. *Magyar kardok.* (Archaeol. Értesítő. 1898. évf. 226. 1.) 13. *III. Béla fegyverzete és az Árpád-házi királyok jelvényei.* (Forster Gy. III. Béla emlékezete. 231—239. 1.) 14. *Az eskütéri római kori barbar sisak.* (Budapest Régiségei. 1901. évf.) 15. *Az alsószent-iványi sírdombok.* (Arch. Ért. 1893. évf. 28. 1.) 16. *Harczias Friderik első szász választófejedelem magyar kardja.* (Archaeol. Ért. 1894. évf. 315. 1.) Történeti és ethnologiai tanulmányok: 17. *A székelyek és pannóniai magyarok.* (Ethnographia. 1890. évf. 165. 1.) 18. *A magyarok a honfoglalás előtti időkben.* (Élet. 1893. évf. nov. 1. és 15.) 19. *Honfoglaló őseink.* (Ethnographia. 1894. évf. 79. 1.) 20. *Monda és hagyomány.* (Ethnographia. 1894. évf. 26. 1.) 21. *Az Árpád-ház mondai genealogiája.* (Turul. 1894. évf. 1. 1.) — 22. *Magyarország története a népvándorlás korában.* (A Szilágyi S. által szerk. millenniumi Magyar tört. I. k. 1895. CCLIII—CCCLII 1.) 23. *Gr. Kuun Géza a magyarok őskoráról.* (Századok. 1896. évf. 3. füz.) 24. *A magyarság őskora.* (Századok. 1897. évf. 423., 535., 618. 1.) 25. *A történelmi korszak kezdetei.* (Századok. 1899. évf. 677—697. 1.) 26. *A magyar ethnologia kérdései.* (Keleti Szemle. I. évf. 1. füz.) 27. *A Csiki Székely Krónika.* (Székely Nemzet. 1886. évf.) Vegyes tanulmányok (genealogiai, onomastici sat.) 28. *Árpádkori személyneveink* (Turul. 1891. évf. 49., 112. 1.) 29. *A régi magyarok személynevei.* (Turul. 1892. évf. 95. 1.) 30. *Kossuth Lajos eredete.* (Turul. 1894. évf. 49. 1.) 31. *III. Béla ivadékai.* Két genealogiai összeállítás tekintettel Ferencz József ő felségére (Turul. 1899. évf.) és az európai uralkodó házakra. (Forster Gy. III. Béla emlékezete. 293—299. 1.) 32. *Tanulmányok a szumirokról.* (Ethnographia. IX. 1898. 27. 1.) 33. *Népek és népfajok a XIX. században.* (Ethnographia. 1901. évf. 1. s köv. füzetek.) 34. *Ethnologia és nyelvészet.* (Ethnographia 1890. évf. 372., 419. 1.)

WOSINSZKY MÓR szegszárdi esperes-plébánost a II. B/ osztályba levelező tagnak ajánlja **Hampel József** r. tag. Érdemes munkatársunkat főt. Wosinszky Mór urat már Pulszky Ferencz 1889-ben, 1890-ben és 1891-ben ajánlotta tagnak és a következő években magam is többször ajánlottam, sőt néhány ízben a II. osztály meg is tisztelte bizalmával és csak a teljes ülésben nem bírta megnyerni a megkívánt többséget. Sokszor felsorolt irodalmi munkáinak hosszú sorozatát 1896-ban egy nagy munkával

gyarapította: Tolna-megye arch. monographiájával az őskortól a középkorig, mely a legjelesebb megyei monographiák közt foglal helyet. Az ajánlott szaktárs azóta sem szűnt meg Tolna-megye archaeologiai érdekeivel foglalkozni és mint igen nagy érdemét idézhetem, hogy Szegszárdon alapított egy jelentékeny archaeologiai muzeumot, melynek épülete mindenkor magasztalni fogja az ő nemes buzgalmát és czéltudatos kitartását. Mindezeknél fogva melegen ajánlom Wosinszky úr megválasztatását.

A III. OSZTÁLY A) ÁLOSZTÁLYÁBA.

Dr. BEKE MANÓ budapesti egyetemi tanárt *levelező* tag-nak ajánlja **Rados Gusztáv** l. t. A III. osztály A) alosztályában megüresedett levelező tagsági helyek egyikére Dr. Beke Manó urat, a budapesti tudományegyetem matematika-tanárát tisztelettel van szerencsém ajánlani. Beke úgy a matematikai tudományos búvárlat terén, valamint e tudomány terjesztése és hazai matematikai tankönyvirodalmunk fejlesztése körül elismerésre méltó érdemeket szerzett, a melyeknek alapján méltóvá tette magát arra, hogy Akadémiánk is fejezze ki irányában elismerését azzal, hogy őt levelező tagjainak sorába felveszi. Én úgy vagyok meggyőződve, hogy Beke urat e kitüntetés csak fokozottabb munkásságra fogja serkenteni, Akadémiánk pedig benne buzgó és derék munkásra fog találni. Irodalmi műveinek lajstroma: I. Matematikai dolgozatok. 1. *A legkisebb működés elve a Gauss-féle görbület-elmélet alapján.* Math. és Természettud. Értesítő 1884. 2. *Ueber die kleinste Wirkung etc.* Math. und Naturw. Ber. 1885. 3 *A hypercomplex számok elméletéről.* M. Ph. L. 1892. 4. *A ferdén szimmetrikus helyettesítések elméletehez.* M. Ph. L. 1892. 5. *Egy determinans tétel (mint feladat-megoldás)* M. Ph. L. 1893. 6. *A biquadratus egyenletek megoldásához.* M. Ph. L. 1894. 7. *Az adjungált helyettesítések alkalmazása az adjungált differenciálegyenletnél.* M. Ph. L. 1894. 8. *Ueber die Irreducibilität d. homogener linearen Differentialgleichungen.* Math. Annal. 45. 1894. 9. *Ueber die symmetrisch Functionen in d. Theorie der hom. lin. Differentialgleichungen.* Math. Annal. 1894. 10. *Egy tétel a homogen lin. diff. egyenletek algebrai integráljairól.* M. Ph. L. 1895. 11. *A görbület csoportelméleti meghatározása (mint feladat-megoldás.)* M. Ph. L. 1895. 12. *Ueber die allgemeinste Differentialresolvente der homog. lin. Differentialgleichungen.* Math. Annal. 1895. 13 *A casus irreducibilis a harmadfokú egyenletnél.* M. Ph. L. 1895. 14. *Ein Beitrag zur Theorie der rationalen Functionen.* Math. Annal. 1896. 15. *Zur Gruppentheorie*

der homog. lin. Differentialgleichungen. Math. Annat. 1897. 16. Ueber die Einfachheit der altemirenden Gruppe. Math. Annal. 1897. 17. Az altemáló csoport egyszerűsége. M. Ph. L. 1898 (l. 16), 18. Egy elemi geom. tétel. M. Ph. L. 1898. 19. A homog. lin. diff. egyenlet alapegyenleteiről. M. Ph. L. 1898. 20. Egy elemi geom. tétel. M. Ph. L. 1898. 21. Ueber die Fundamentalgleichungen der homog. lin. Diffigl. (l. 19) Math. u. Naturw. Ber. 1898. 22. Adalék a kapcsolástanhoz. M. Ph. L. 1899. 23. A homog. lin. diff. egyenlet resolvenseinek alapegyenletéről. Math. Természettudományi Ért. 1898. 24. A tiszta analysis és a math. phys. kapcsolata (fordítás) M. Ph. L. 1899. 25. Az analytikai függvények általános elméletének újabb fejlődéséről (ford.) M. Ph. L. 1900. 26. A Gamma-függvény egyik tulajdonsága. M. Ph. L. 1900. 27. A lineár, diff. egyenletrendszer egyik resolvense. M. Ph. L. 1901. 28. Az állandó együtthatós homog. lin. diff. egyenlet integráljai (jön a M. Ph. L.-ban). 29. Lineáris differenciálalakok interpolatiója. (dtto.) II. Tankönyvek. 1. Algebra a felső keresk. iskoláknak. Singer és Wolfner IV. kiad. 2. Mértan a felső keresk. iskoláknak. Singer és Wolfner II. kiad. 3. Számítan a középiskoláknak. Singer és Wolfner V. kiad. 4. Érettségi vizsg. math. példatár, 1892. Singer és Wolfner kiad. 5. König Algebra új kiadása, Athenaeum. III. kiad. 6. Számítan a népiskoláknak, a V. és Közokt. Ministerium megbízásából. 7. Vezérkönyv a számtani oktatáshoz, a V és K. Ministerium megbízásából. 8. Számítan a gazdasági ism. iskoláknak. Lampel kiadása. III. Népszerűsítő math. dolgozatok. 1. A számrendszer. Bpesti V. ker. áll. főreáliskola értesítője 1885. 2. Véletlenség, valószínűség, bizonyosság. Trmttud. Közl. 1888. 3. A kör négyszögesítése. Trmttud. Közl. 1891. 4. Számlálás és mérés. Trmttud. Társ. Emlékkönyve 1892. IV. Tanügyi és methodikai mathem. czikkek. 1. A geometria tanításáról. Magyar Tanügy 1884. 2. A másodrendű görbék egyenleteinek jellegéről. Tan. Közl. 1884. 3. König Analysise (ismertetés) Tanáregyes. Közl. 1885 és 1887. 4. A számtani oktatás kérdéséhez. Tanáregyes. Közl. 1888. 5. Szuppán számtana (ismertetés) Tanáregyes. Közl. 1888. 6. A logaritmusok tanításához. Tanáregyes. Közl. 1889. 7. Unger: Die Methodik der prakt. Arithmetik (ismertetés) T. K. 1890. 8. A számfogalom felépítése. M. Tanügy 1885. 9. A kör területének számítása. T. K. 1891. 10. Typikus hibák a math. oktatásban. M. Paed. 1900.

Dr. SCHLESINGER LAJOS kolozsvári egyetemi tanárt levelező tagnak ajánlja **Rados Gusztáv** l. t. — A III. osztály A) alsztályának üresedésben lévő levelező tagsági helyei egyikére szerencsém van dr. Schlesinger Lajos urat, a kolozsvári

egyetem tudós matematika-tanárát ajánlani. Dr. Schlesinger nagyszámú, eredeti és mély gondolkozásról tanúskodó bűvárlatát tartalmazó értekezésével, ritka szorgalommal írt kézikönyvnevek kiadásával nemcsak kiváló matematikai tehetségnek, hanem az erő kifejtésnek és munkabírásnak is oly próbáit adta, a melyek nevét itthon, de messze, hazánk határain túl is, a matematikus világ előtt ismertté és becsültté tették. Sokoldalú bűvárlataival a függvényelmélet és infinitesimális geometrián kívül különösen a lineár differenciál-egyenletek elméletét fejlesztette. Ez utóbbi elméletet, mely az újabb matematikai kutatásban állandóan napirenden van, új és fontos fejezetek megteremtésével, a függvénytant pedig a Fuchs-féle θ -függvények teljesen új elméletével gazdagította. Nagy és eléggé alig méltatható érdemet szerzett a lineár differenciál-egyenletek elméletének teljes irodalmát és azonfelül számos saját — külön közzé nem tett — eredeti vizsgálatát felölelő két-kötetes nagy kézikönyvnek kiadásával (91 iv), a mely e téren a matematikai irodalom legkiválóbb munkája. Felette sajnálandó, hogy szűk irodalmi viszonyaink mellett e munka magyar nyelven eddig nem jelenhetett meg. Mindezeknek alapján úgy hiszem, hogy dr. Schlesinger Lajos minden tekintetben méltó arra, hogy Akadémiánk öt tagjainak sorába fölvegye; és midőn öt erre tisztelettel bátorkodom ajánlani, teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy megválasztatása esetén Akadémiánk benne oly munkást fog nyerni, a ki a tudomány önzetlen szeretetével, kiváló tehetségével, nagy munkabírásával és a még tőle bizton várható tudományos munkálkodásával Akadémiánk hírnevének öregbítéséhez mindenestre hozzá fog járulni. — Irodalmi művei a következők: A) *Mathem. és Természettudományi Értesítőben* (Budapest) 1. *A Fuchs-féle függvények elméletéhez*. VI. kötet (1888.). 36—52. l. — 2. *A Gauss-féle Pentagramma mirificum*. XVII. (1899.). 526—534. l. — B) *Az Erdélyi Múzeum-egylet Orvos-Természettudományi Értesítőjében* (Kolozsvár): 3. *A felületen fekvő görbék geodaeticus görbüléséről*. 1891. 267—276. l. — 4. *A közönséges differenciál-egyenletek integráljainak egynéhány különös tulajdonságáról*. 1894. 1—8. l. — C) *A Matematikai és Fizikai Lapokban* (Budapest): 5. *A Hermite-féle alakokról*. X. évf. (Sajtó alatt). — D) *A Comptes Rendus de l'Académie des Sciences-ben* (Paris): 6. *Sur la théorie des fonctions Fuchsienues*. 114. kötet (1892.). — 7. *Sur la théorie des fonctions Fuchsienues* Ugyanott. 1409—1412. l. — 8. *Sur les formes primaires des équations différentielles linéaires du second ordre*. 115. köt. (1892.). 32—34. l. — 9. *Sur l'intégration des équations linéaires à l'aide des intégrales définies*. 120. köt. (1895.). 1396—1398. l. — 10. *Sur un problème de Riemann*. 125. köt. (1898.). — 11. *Sur les équations linéaires à points d'indetermination*.

131. kötet (1901). — *E*) A Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften-ben (Berlin): 12. *Über die Gauss'sche Theorie des arithmetisch-geometrischen Mittels und ihre Beziehungen zur Theorie der ellipsischen Modulfunction.* 1898. XXVIII. 346—360. l. — *F*) A Jurnal für die reine und angew. Mathematik-ben (Crelle, Berlin): 13. *Zur Theorie der Fuchs'schen Functionen.* 105. köt. 181—232. l. — 14. *Ueber die bei linearen Differentialgleichungen auftretenden Primformen.* 110. köt. 130—157. l. — 15. *Ueber lineare homogene Differentialgleichungen zweiter Ordnung, für welche die Umkehrfunction von endlicher Vieldeutigkeit ist.* 110. köt. 265—289. l. — 16. *Bemerkungen zur Theorie der Fundamentalgleichung.* 114. köt. 143—158. — 17. *Ueber die Hamburger'schen Untergruppen, in die das zu einem singulären Punkte der Bestimmtheit einer homogenen linearen Differentialgleichung gehörige kanonische Fundamentalsystem zerfällt.* Ugyanott. 159—169. l. — 18. *Bemerkungen zu der Note auf S. 159—169. dieses Bandes.* Ugyanott. 309—311. l. — 19. *Ueber die Integration linearer homogener Differentialgleichungen durch Quadraturen.* 116. köt. 97—132. l. — 20. *Zur Theorie der Euler'schen Transformirten einer homogenen linearen Differentialgleichung der Fuchs'schen Klasse.* 117. köt. 148—167. l. — 21. *Über projective Substitutionen, die einen Kreis ungeändert lassen.* 121. köt. 168—176. l. — 22. *Über vertauschbare lineare Substitutionen.* Ugyanott. 177—187. l. — 23. *Zur Theorie der linearen differentialgleichungen im Anschlusse an das Riemann'sche Problem.* 123. kötet. 138. és köv. l. (Sajtó alatt.) — *G*) Önállóan megjelent munkák: 24. *Über lineare homogene Differentialgleichungen vierter Ordnung, zwischen deren Integralen homogene Relationen höheren als ersten Grades bestehen.* Inaugural-Dissertation. Berlin, 1887. 45. l. — 25. *Handbuch der Theorie der linearen Differentialgleichungen.* (Leipzig, Teubner.) I. Band. 1895. XX + 486 l.; II. Bandes 1. Theil. 1897. XVIII + 532 l.; II. Bandes 2. Theil. 1898. XIII + 446 l. — 26. *Einführung in die Theorie der Differentialgleichungen mit einer unabhängigen Variablen.* (Leipzig, Göschen, Sammlung Schubert XIII.) 1900. VIII + 309 l. — *H*) Egyéb közlemények: *a*) *könyvismertető, biographiai cikkek* a Zeitschrift für Mathematik und Physik historisch-litterarische Abtheilung-jában; *b*) *Die Geometrie von René Descartes.* (Berlin, Mayer & Müller.) 1894. X + 116. l.

Dr. WEINEK LÁSZLÓ hazánkfiát, a prágai némét egyetemen a csillagászat rendes tanárát és a csillagda igazgatóját, *levelező* tagnak ajánlja Heller Ágost rendes tag. Weinek László Budán született, 1848. február 13-án. Gymnasiumi tanulmányait szülővárosában végezte, felsőbb tanulmányait pedig

Bécsben, Berlinben és Lipésében 1865-től 1874-ig. Bécsben az egyetemen matematikát, physikát és csillagászatot hallgatott és 1870-ben a tanári vizsgálatot tette le és ugyanezen évben doctorrá avattatott. Állami ösztöndíjjal Németországba ment, hol Berlinben és Lipésében csillagászati tanulmányait folytatta. 1874-ben a december 9-én végbemenő Venus-átvonulást észlelő expedícióhoz a német kormány Weinekét szemelte ki, hogy mint csillagász és fényképész résztvegyen az észlelésben a Kerguelen szigetén fölállított állomáson. Weinek az átvonulásról 61 igen sikerült fényképet állított elő. Irodalmi tevékenységét a csillagászati folyóiratokból láthatni. Weinek legnagyobb műve nagy Hold-atlasza, mely 10 füzetben, 20—20 Hold-táblán 100 Hold-tájékot ábrázol. Ezen nagyszerű mű a tudományos világban általános elismeréssel fogadtatott. — **UGYANÓT** ajánlja Szily Kálmán rendes tag. Weinek László, a kiváló csillagász, nem szakadt el tőlünk, noha a hazán kívül kell élnie, hogy szaktudományát művelhesse. Több érdekes dolgozata jelent meg a Természettudományi Közlönyben is. Az akadémiai tagság nemcsak tudományos érdemeinek elismerése lenne, hanem összekötő kapocs is.

A III. OSZTÁLY B) ALOSZTÁLYÁBA.

LÓCZY LAJOS lev. tagot *rendes* tagnak ajánlja Koch Antal r. tag. Alapszabályaink 15. §-a értelmében a rendes tagok az érdemesebb levelező tagok közül választandók. Lóczyt 1888-ban választotta meg levelező tagjának a M. Tud. Akadémia, és pedig már akkor is kiváló tudományos érdemeinél fogva, melyeket bold. Szabó József osztálytitkár ajánlásában röviden, de nyomatékosan kiemelt, egyúttal kifejezést adván előrelátásának is, hogy Lóczy productiv tudományos tevékenysége még hosszú folytonosságot ígér. És valóban Lóczy ezen előlegezett jó véleményt további nagyszabású tudományos tevékenységével fényesen igazolta. 1890-ben jelent meg 430 negyedréteg oldalra terjedő nagy munkája: *A geológiai megfigyelések leírása és eredményei gróf Széchenyi Béla keletázsiai útjából* (1877—1880), mely a „Gróf Széchenyi Béla keletázsiai útjának tudományos eredményei“ című gyűjteményes mű I. kötetének III. szakaszát teszi. E munka egyrészt a hosszú úton megfigyelt, részletesen és gondosan leírt adatoknak a bőségével (egy átnézetes geológiai térkép, négy geol. szelvény-tábla, hat más tábla és 167 szövegközi ábramelléklettel), másrészt azoknak mély tudományú és szellemes földdolgozásával általános feltűnést keltett. A német kiadásnak megjelenése után nem sokáig késett a német tudományos körök elismerése sem; mert

1894-ben a „Gesellschaft für Erdkunde in Berlin“ Lóczy Lajost a Karl Ritter éremmel tüntette ki. 1897-ben a fennidézett gyűjteményes műnek III. kötetében követte azt *A fossilis emlős és puhatestű állatmaradványok leírása és palaeontologiai stratigraphiai eredmények gróf Széchenyi Béla keletázsiai útjából* című másik nagy szakmunkája, mely 24 negyedrért nyomtatott ívre terjed és 11 lithographált tábla a 12 szövegközti rajz-melléklettel van gazdagon felszerelve. Ez méltó záróköve annak a két évtizedre elhúzódott ernyedetlen és nagyszabású munkásságnak, mely szerzőjét Európa legjelesebb geographusainak és geologusainak sorába emelte. Bizonyítja ezt a francia tud. Akadémiának legújabb elismerése is, mely a mult évben Lóczynak ítélte oda a 3000 francs Csiahacsev díjat, melyet évenként bármely nemzeti-ségű olyan természettudós jutalmazására adnak, a ki Ázsiának kevésbbé ismert tájait természetrajzi, physika- vagy matematika-geographiai szempontból kiváló eredménnyel kutatta. De ezzel Lóczy L. munkásságának ereje és érdemeinek száma nincsen még kimerítve. 1891-ben indítványára a „Magyar Földrajzi Társaság“ kebelében megalakult a „Balaton-Bizottság“, mely hazánk e gyönygének minden irányban való kikutatását tűzte ki volt czélul. E bizottság Lóczy vezetése alatt rendkívüli buzgalmat fejtett ki, sok hazai és néhány külföldi szakférfiú közreműködését vévén igénybe. A kutatások eredményeinek közzététele 1896 óta folyamatban van, és Lóczy *A Balaton környékének földrajzi leírása, orographiája és geologiája* című részszel fog hozzájárulni e nagyszabású tudományos vállalat sikerének teljessé tételéhez. De Lóczy L. mint tanár is kiváló módon felel meg szép hivatásának, a mennyiben szeretettel és alaposan tanítva, s tanítványaiival együtt dolgozva, a legszebb sikerrel vezeti be azokat szaktudományának művelésébe. Bebizonyította ezt a mult évi párisi kiállításra beküldött remek térképekkel, melyeket intézetében az ő vezetésével tanítványai készítettek és melyek aranyéremmel lettek kitüntetve. Mindezeknél fogva méltán merem reményleni, hogy a M. Tud. Akadémia sem fog az elismeréssel késni, és Lóczy Lajos lev. tag bokros érdemeit és eredményekben gazdag, szakadatlan tudományos működését a rendes tagsággal készséggel meg fogja jutalmazni. — **UGYANÖT** ajánlja Krenner József r. tag. Lóczy Lajos, a tud.-egyetemen a földrajz ny. rendes tanára, 1888-ban választatott meg az Akadémiába levelező tagnak. Nevezett azóta is a földrajzot és a földtant egyforma szeretettel műveli, és az utóbbi 12 évben e tudományok előmozdításában hazánkban rendkívüli érdemeket szerzett magának, minek alapján őt az Akadémia rendes tagjának ajánlom. Mint azelőtt, úgy a nevezett időben is, egyrészt kutatásai, másrészt publicatiói által gazdagította tuda-

mányát, és nem egyszer lepte meg a tudós világot mély tudásával és bámulatos sokoldalúságával. Dolgozatai irodalmunk legkitünőbb termékei közé tartoznak, melyek nemcsak hazánk szakfőrfiai által részesültek a kellő elismerésben, hanem a külföldiek által is, ott egyesek, épp úgy mint egész szakkörök, siettek a szerzőnek elismerésükkel, sőt annak külső jeleivel is adózni. Számos megjelent munkái közül kiemelem: A *Széchenyi Béla gróf keletázsiai útjának tudományos eredményé*-ben általa kidolgozott földtani és őslénytani része. Ezen impozáns, három kötetből és egy Atlaszból álló munkában, Lóczy saját észlelésen alapuló dolgozatai, annak oly terjedelmes és fontos, mint lényeges részét képezik, hogy még a mű teljes megjelenése előtt, elnyerte gróf Széchenyi Béla személyében Akadémiánk nagy jutalmát. Ezen munka német fordításáért kitüntette a tekintélyes berlini földrajzi társaság Lóczy Lajost a Ritter Károly-féle éremmel (1894). 1900. december 17-én a francia tudom. Akadémia ugyane mű alapján szintén odaítélte Lóczynak ünnepi ülésén a Csihacsev-féle 3000 frankos díját, azon jelentés kíséretében, hogy ő adta *A Sang-hai, Kuku-nor tó és Batang közé eső vidék physikai földrajzának rendkívül érdekes leírását, részletekbe menő geológiai ismertetését és a részletekbe menő tudományos feldolgozását*. E munkát méltán sorolják báró Richthofen Khinája mellé. Épp oly érdekes mint fontos Arad-megye Monographiájának, földrajzi és földtani része, melyet főleg saját részletes geológiai felvételek alapján írt meg. Majdnem egy időben a francia tudom. Akadémia kitüntetésével érte Lóczyt ugyancsak Franciaország részéről egy másik kitüntetés is, a mennyiben a párisi világkiállítás jury-je a Koch Antal rend. taggal együtt szerkesztett magyar geológiai térképét, a Grand prix-vel jutalmazta. A térképet a jelentés rendkívüli módon dicséri. Most kerül ki a sajtó alól Khina történetének magvas kötete is, s tán nem utolsó helyen említendő, hogy Lóczy mint a budapesti tud.-egyetem tanára, a tudományos földrajzi tankönyveknek sorozatát tervezi, melyből egy kötet már megjelent, másodikika pedig az ő tollából, már készülődésben van. Évek óta foglalkoztatja Lóczyt egy nagyszabású problémának megoldása, t. i. a Balaton tudományos kikutatása. Kiszemélyezésére, 1891 óta a Balaton-bizottság alakult, melynek főadata hazánk e remek tavának — a melynek keletkezéséhez annyi hamis felfogás fűződik — tudományos megvizsgálása. E bizottság a tud. Akadémia, a földművelési Miniszterium, Veszprém-megye törvényhatósága és Semsey Andor segélyével, Lóczyval az élén igen serényen működik, és eddig is dicséretes eredményt ért el. Kétségtelen, hogy a magyar tavi kutatás lesz ezután a külföldre vonatkozólag útmutató, a mint ezt az eddig megjelent számos

közlemény (*A Balaton limnológiája; éghajlati viszonyok; csapadékviszonyok; vizének chemiai vizsgálata; moszatflórája; faunája; növényvilága; fürdői és ücülőhelyei*) is bizonyítja. A Magyar Tud. Akadémia növelni fogja tekintélyét és általa is több ízben kimutatott elismerésének új jelét adhatja, ha az 1888-ban lev. tagul megválasztott Lóczy Lajost *rendes* tagjai sorába felveszi.

HALAVÁTS GYULA m. kir. főgeologust, az artézi kútforrások földtani eredményeinek szorgalmas feldolgozóját, a ki azonkívül a Duna-Tisza közti Alföld geologiai viszonyainak leírásával a nagy Magyar Alföld egy nagy részének physikai földrajzi ismeretéhez becses adatokat szolgáltatott, újra *levelező* tagnak ajánlja **Lóczy Lajos** levelező tag. Halaváts Gyula munkái már első ajánlása alkalmával, 1899-ben felsoroltattak. Azóta is közölt ő adalékokat az Alföld altalajának ismeretéhez, ú. m.: *A szarvasi artézi kút*. M. Orvosok és természetvizsgálók XXX. Szabadkán tartott nagygyűlésének munkálatai. *Géologie du vallées du Danube et de la Tisza*; Travaux des régulations etc en Hongrie (a közlemény eredetije). Írt még a Jobbágyi Mammuthletről; Földt. Közl, 1899. évf. és Gredistye és Lunkány hunyadvármegyei községek környékének geologiai viszonyairól; m. kir. Földtani Intézet évi jelentése 1898.

Dr. ISTVÁNFFI GYULA egyetemi tanárt és a m. kir. központi szőlészeti intézet igazgatóját Budapesten, *levelező* tagnak ajánlja **Klein Gyula** *rendes* tag. Istvánffi immár 20 év óta szakadatlanul munkálkodik a növényntani buvárkodás terén és igen sokoldalú, kiváló irodalmi működést fejt ki, melylyel úgy az általános növénytant számos új adattal gyarapította, valamint hazánk növényntani megismerését tetemesen előmozdította, úgy hogy az akadémiai tagságra mindenképen érdemes. Eleinte kivált a sejtannal foglalkozva, a chlorophyll, a sejtmag, valamint a sejtek protoplasmájának összeköttetésére vonatkozólag igen beható és érdekes vizsgálatokat végzett. Majd áttérve a moszatok tanulmányozására, egyrészt Magyarország különböző vidékeinek moszatait gyűjtötte össze és határozta meg, másrészt pedig Románia, Bosznia, Mongólia, Afghanistan s más országok moszatflórájához is szolgáltatott új adatokat. Bővebben vizsgálta a Balaton moszatait és pedig a „Balaton-bizottság” megbízásából, mint azt „a Balaton moszatflórája” című terjedelmes és becses munkája igazolja. Utolsó években hosszabb ideig *Brefeld*, a híres német mykologus oldala mellett gombászati vizsgálatokkal foglalkozott, a mennyiben *Brefeld*nek ebbeli nagyjelentőségű kutatásaiban segédkezett. Istvánffi

azóta itthon is egész odaadással foglalkozik a gombákkal, mint azt egyebeken kívül kivált a „Magyar ehető és mérges gombák könyve“, valamint a „Clusius-codex mykologiai méltatása“ című nagy munkái is fényesen bizonyítják. Mindkét munka — melyhez számos színes tábla van mellékelve, s melyet Istvánffi saját költéségén adott ki — nemcsak a szerző nagy áldozatkészségéről, de egyszersmind kitartó szorgalmáról és kiváló szakavatottságáról is tanúskodik. Clusiusról kiadott munkájával (287 nagy folio lapra terjedő szöveggel és 91 színes táblával) legutóbb a párisi Akadémiánál a „Desmazières“ díjért folyamodva, Istvánffi a „*mention tres honorable*“ kitüntetést nyerte el. A francia Akadémia jelentésében pedig e munkára vonatkozólag a következő áll: „E nagyszerű mű, melynek magyar szövegét francia fordítás is kíséri, igaz becsületére válik mind annak, kinek agyában eszméje megfogant, mind pedig annak, ki reprodukálta. A bíráló bizottság elismeri Istvánffi ezen történelmi becsű mykológiájának igaz értékét s egyenesen, egyhangúlag ajánlaná neki a jutalomdíjat, ha az alapító szándékát nem kellene szem előtt tartania stb.“ Mindebből kitűnik, hogy Istvánffi jeles növényteni búvárkodásai által nemcsak hazánkban jó hírnevet szerzett magának, hanem külföldön is a legilletékesebb helyen elismerésben részesült. S midőn őt ezennel az akadémiai tagságra teljesen érdemesnek jelentem ki, egyszersmind hiszem, hogy benne az Akadémia munkás tagot fog nyerni. Terjedelmes irodalmi működéséből itt csak a legfőbb munkáit említem fel. úgymint: *A chlorophyll osztódásáról*. Magyar Növényteni Lapok. 1880. *A chlorophyll és a növényi sejtmag morfológiájához*. Egy photogrammal. Kolozsvár, 1881. *A penészek sejtmagváról*. Magy. Növényt. Lapok. 1882. *A sejtmag szerepe a penészek fejlődésében*. Természetr. Füzetek. 1899. Három táblával. Ugyanez németül; *Berüchte d. deutsch. bot. Gesellschaft* (Berlin) négy táblával. *A protoplastok összeköttetésének s a sejtközi plasma előfordulásának néhány esetéről*; és: *A protoplastok összeköttetéséről stb., különös tekintettel a Loranthaceákra és a Cuniférákra*. Magy. Növényt. Lapok. 1884. Mindkettő angolul is. *Nature* 1885. *Adatok a gombák physiologiai anatómiájához*. Természetr. Füzetek. 1891. Két táblával. *Újabb vizsgálatok a gombák váladéktartóiról*. Ugyanott, 1895. *Nouvelles recherches sur les organes conducteurs des Hydnes, Téléphorés et Tamentellés*. *Revue mycologique*. (Toulouse) 1896. Ugyanez németül is: *Pringsheim Jahrbücher f. wissensch. Botanik*. 1896. Öt táblával. *Az Euphorbiaceák, Rutaceák, Urticaceák és Pálmák szerves sphaerokrystályairól*. Magy. Növényt. Lapok. 1881. *A Stapelia furcata szerves sphaerokrystályai*, u. o. 1882. *A Galantus nivalis, Echinops oxygena és az Euphorbiaceák sphaerokrystályairól*,

u. o. 1884. *Ueber die mikrochemische Reaction des Solanin.* Zeitschrift f wiss. Mikroskopie. 1884. *A paprika hatványának mikrochemiai kimutatása.* Term. Füz. 1891. *Additamenta ad Algalogiam Dacicam.* I., II., III. Magy. Növénynt. Lapok. 1880—82. *Additamenta a Phycologiam comit. Bihar et Krassó-Szörény.* U. o. 1882. *Tanulmányok a magyarhoni Desmidiaceákról.* Akad. Közlemények. 1882. Egy táblával. *Jelentés a felső-magyarországi tőzegképletek algalogiai megvizsgálásáról.* Két táblával. U. o. 1888. *Kitaibel herbariumának Algái.* Term. Füz. 1891. *A margitszigeti vizesés növényzete.* Magy. Növénynt. Lapok. 1892. *Fossil Bacillariaceák Lazánkból* U. o. 1882. *A meteorpapírról.* Term. Füz. 1890. *Die Vegetation der Budapester Wasserleitung.* Bot. Centralblatt 1895. *Ueber die Nahrung der Fischbrut im Balaton-See.* U. o. 1895. *A Balaton kryptogam növényzetének vázlata.* Földrajzi Közlem. 1891. *A Balaton mikroszkopos növényzetéről.* U. o. 1894. *A Balaton moszatflórája stb.,* a M. Földrajzi Társaság megbízásából, (Kiadja a M. Földr. Társ. Balaton-bizottsága.) 140 quart oldal. 1897. *Algae Romaniae.* Kolozsvár, 1880. *Adatok Románia algafflójához.* Term. Füz. 1893. *Fragmenta Physiologiae Bosniaco-Serbicae.* M. Növénynt. Lapok. 1883. *Rumeliai algák stb.,* Term. Füz. 2890. *Specimen Phycologiae Aequatoriensis.* M. Növénynt. Lapok. 1881. *Algae numillae in Mongolia lectae.* U. o. 1886. *Notes on Afghanistan Algae.* Journal of the Linear Society (London) 1884. *A Vaucheria thallusának reductiójához és spóráképződéséhez.* M. Növénynt. Lapok. 1882. *Adatok a Synedna Una osztlásának ismeretéhez, egy táblával.* U. o., 1883. *Adatok a Gungrosinák fejlődéséhez; Némely chlorosporeák vegetatív alakváltozásairól; Sejthártya-vastagodások és cellulinszemek a Vaucheriák- és Charaknál; A Zygnemaceák telelése. Adalékok az activ és passiv endophytismus ismeretéhez.* Ugyanott, 1881—84. *La-boulberia gigantea stb.* Term. Füz. 1895. Egy táblával. *Adatok Magyarország gombáinak ismeretéhez.* U. o. 1895. (O. Brefeld-és O. Johan Olsennel) *Untersuchungen aus dem Gesamtgebiete der Mykologie* VII. füzet 11 tábl., és VIII. füzet 12 táblával. Lipese, 1888—89. (O. Brefeld-del.) Ugyanaz a munka, XI. füzet. *Die Brandpilze.* II. 5 tábl. Münster, 1895. *Franciscus von Sterbeeck „Theatrum Fungorum“ című munkája és a Clusius magyarázók stb.* Term. Füz. 1894. Ugyanaz németül, *Bot. Centralblatt* 1894. *Clusius mint a magyar gombászat megalapítója.* Akad. Math. Term. Értesítő. 1895. *A magyar ehető és mérgező gombák könyve.* Budapest, 1899. *Szerző kiadása.* 361 oldal és 42 színes tábla. *A Clusius-Codex mykologiai méltatása.* Adatokkal Clusius életrajzához, folió, 287 oldal, 22 szöveg közé nyomott ábrával és 91 színes könyomatú mülappal. Budapest, 1900. *Szerző*

költségén. — **UGYANÓT** ajánlja Staub Mór l. t. Bátorkodom dr. Csik-Mádéfalvi Istvánffi Gyula urat, tud. egyet. ny. r. tanárt, a m. kir. közp. szőlészeti kísérleti állomás ampelológiai intézet igazgatóját levelező tagságra ajánlani. Istvánffi úr növénytani tanulmányait Kolozsvárott kezdette és a külföldön folytatta növekedő sikerrel. Számos dolgozataiban, melyeket 1880 óta nemcsak magyar, hanem francia, német és angol nyelven a legelőkelőbb külföldi folyóiratokban is közzétett, a mikroszkópia legkiválóbb képviselői egyikének mutatja be magát. Kutatásainak egy nagy része a növénytani, különösen a sejttanra és az alsórendű növények anatómiája- és morfológiájára vonatkozó irodalomban állandó becses nyert. Így kimutatja „a chloropyll osztódásáról“ című értekezésében a chloropyllszemek említett szaporodási módjának általánosságát; ő az első, ki a chromoplast kifejezést ajánlja, melyet ezután az irodalom elfogadott. E chloroplastokat azután mint a sejt szerveit tünteti föl és kimutatja a hypochlorin előfordulását a Cyanophycene és Bacillariacene nevű moszatokban. Épp oly fontosak Istvánffinak a sejtmag előfordulására vonatkozó kutatásai. Kimutatta a sejtmag előfordulását a gombákban és kiderítette szerepét a gombák fejlődésében; kimutatja továbbá a módot, mely szerint a sejtek protoplasmája egymással összeköttetésben áll és végre ezen összeköttetések általános előfordulását az élő szövetek minden fajtájánál. 1887-ben O. Johan-Olsen-nel egyetemben fölfedezi a magasabbrendű gombák különböző csoportjainál a tejnedvtartókat és ezekhez hasonló képződményeket, melyeknek közelebbi ismeretét ezután a Hydneae-, Thelephoreae- és Tomentellae-n tett önálló kutatásokkal egészíti ki. Három dolgozatban szolgáltat újabb adatokat a szerves sphaerokrystályokhoz; foglalkozik behatóan az újabb növénytani vizsgálatok alkalmával fontos szerepet játszó mikrochemiai reagensekkel; a többi között a solanin kimutatására könnyű, demonstratív módszert ajánl. Istvánffi úr dolgozatai, melyek a moszatok finomabb morfológiájára, élettanára és fejlődés tanára vonatkoznak, szintén megtalálták a kellő méltatást a külföldi irodalomban, mi különösen abban mutatkozik, hogy hasonczélú vizsgálatokra adták meg a lökést. Megvizsgálta az elasterium intermedium oszlását; a Waucherin- és Chara-féléknél a sejthártya vastagodását és a cellulinszemeket; a zygemaceák telelését; a moszatok activ és passiv endophytismusát (ez alkalommal ajánlotta az „vikobiosis“ elnevezést, melyet el is fogadtak) és közölt új részletet az Ulothrix zonata ismeretéhez. O. Brefeld tanár müncheni laboratoriumában dolgozván, ezen kitünő tudós megbízta Istvánffi urat azzal, hogy O. Johan-Olsen-nel együtt segídkedjenek neki a Basidiomycetákra vonatkozó világhírű tanulmányaiban. E támogatást Brefeld azzal jutalmazta meg, hogy

1888-ban munkájának (Untersuchungen aus dem Gesamtgebiete der Mykologie. VII. Heft. Basidiomyceten. II. Protobasidiomyceten) czímlapján kiemelte a két fiatal tudós közreműködését (Die Untersuchungen sind ausgeführt im königl. bot. Institute in Münster i. W. mit Unterstützung der Herren J. Istvánffi, Privatdocent der Botanik aus Klausenburg in Ungarn und Dr. Olav Johan-Olsen aus Christiania in Norwegen, Assistenten am botanischen Institute). Közreműködött Istvánffi úr az idézett munka VIII. füzetének tudományos tartalmának kidolgozásánál is és végre egyedül O. Brefelddel az üszökgombákra vonatkozó vizsgálatokban (I. h. IX. füzet). Istvánffi úr számos közleményt írt a moszatok és gombák rendszertanához is. Tanulmányozta Kolozs, Torda-Aranyos, Udvarhely, Hunyad, Naszód-Besztercze, Doboka, Alsó-Fehér, Fogaras, Szeben, Bihar, Maros-Torda, Háromszék, Krassó-Szörény vármegyék és hazánk egyéb vidékeinek moszatflóráját; Kítaibel herbariumának moszatjait; tanulmányozta továbbá a M. Földrajzi Társaság Balaton-bizottságának megbízásából a Balaton moszatflóráját stb. Külföldi moszatokról írt közleményei, majdnem kivétel nélkül, az illető vidékekre nézve *első adatok*. Ilyenek Románia, Bosznia és Szerbia, Rumélia, a Földközi-tenger, a bajorországi Schloss-tó, az aequator, Mongólia, Afghanistan és az északamerikai Egyesült-Államok moszatflórájára vonatkozó közleményei. Szintúgy vannak Istvánffi úrnak a gombaflórára nézve is figyelemreméltó dolgozatai; ilyenek a *Phlystidium Haynaldii* n. sp., *Laboulberia gigantea* barlangi bogarokon élő új penészfaj; adatok Magyarország gombáinak ismeretéhez; *The mikrovegetation of Bank-Notes* stb.; de Istvánffi úr kiváló érdemet szerzett magának azzal, hogy *Charles de l'Ecluse* (Clusius), a híres németalföldi XVI. századbeli botanikus, ki nálunk Magyarországon is járt és az első író, ki hazánk gombaflórájáról írt, codexét bíráltilag áttanulmányozta, az íróra és munkájára vonatkozó új adatokkal kibővítette és ezeket a codex hű másolatával együtt 1900-ban kiadta. A munka címe: „A Clusius-Codex mykologiai méltatása, adatokkal Clusius életrajzához“. A magyar és francia nyelven írt munka nagy negyedrétt 287 oldalra terjed; a szövegbe 22 kép van felvéve, de ezeken kívül 91 színes tábla van a munkához mellékelve. Ezt a becses, fölötté költséges munkát Istvánffi úr *saját költségén* adta ki. Külföldön nagy méltatásban részesült, mi abban is nyilvánul, hogy a francia akadémia a Desmaziéres-díjat ítélte neki oda. Istvánffi úr számos bírálati, ismerető és népszerű közleményeit nem is sorolom föl, de a gombákról írt kiváló népszerű munkáját nem szabad hallgatással mellőzni. Címe: *A magyar ehető és mérges gombák könyve*. Budapest, 1899. Ezen *első*, a gombákról szóló népszerű magyar munkát, mely 361 lapra terjed, 150 czinkographiai és 42 színes képet foglal

magában. Istvánffi úr ezt a jó könyvet is *saját költségén* adta ki. Istvánffi úr 20 éves tudományos működésére büszkeséggel és megnyugvással tekinthet vissza; a Tekintetes Akadémiát pedig kérem, részesítse abban az egyedüli jutalomban, melyben a haza tudományos főfóruma részesítheti: válaszsza meg levelező tagjává!
